

Právní předpisy, dotace Kraje Vysočina a další informace z oblasti vodního hospodářství

Mgr. Jaroslav Mikyna, Ing. Radek Zvolánek

Krajský úřad Kraje Vysočina

odbor životního prostředí a zemědělství

oddělení vodního hospodářství

tel. 564 602 267, 564 602 363

e-mail: mikyna.j@kr-vysočina.cz, zvolanek.r@kr-vysocina.cz

Odpadní vody z pohledu platných právních předpisů

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon),
ve znění pozdějších předpisů - účinný od 1. 1. 2002

- předposlední novelizace VZ provedena **zákonem č. 113/2018 Sb., účinným od 1. 1. 2019** (tzv. poplatková novela)

s výjimkou **povinností u jímek na vyvážení (odvoz OV pouze na ČOV) - účinnost od 1. 1. 2021,**

a s výjimkou zpoplatnění OV vypouštěných z OK na stokách jednotné kanalizace – účinnost od 1. 1. 2023

významná novelizace ustanovení týkajících se odpadních vod

- poslední změna VZ provedena **zákonem č. 312/2019 Sb.,** kterým se mění VZ a SZ s účinností od 1. 2. 2020

Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů - účinný od 1. 1. 2002

Ustanovení § 38 (odpadní vody) vodního zákona (VZ)

- Za **odpadní vody** se považují i **směsi srážkových a odpadních vod** (od 2014 je i v zákoně o vodovodech a kanalizacích).
- Odvádí-li se odpadní voda a srážková voda **společně jednotnou kanalizací**, stává se srážková voda vtokem do této kanalizace **vodou odpadní** - jakékoliv vody vyskytující se v **jednotné kanalizaci jsou vždy vody odpadní**.
- Jasně vymezení způsobů **zneškodňování OV** – pouze **vypouštění** do vod povrchových či podzemních nebo jejich akumulace a **odvoz na ČOV (jímky)**.
- **K vypouštění OV** do povrchových či podzemních vod **je vždy nutné povolení vodoprávního úřadu** k nakládání s vodami dle § 8 odst. 1 písm. c) VZ.
- Kdo vypouští odpadní vody do vod povrchových nebo podzemních, je povinen **zajišťovat jejich zneškodňování v souladu s podmínkami stanovenými v povolení** k jejich vypouštění (odst. 5).
- **K vypouštění OV z odlehčovacích komor** chránících stoky jednotné kanalizace před hydraulickým přetížením (§ 8 odst. 3 písm. g) VZ **není třeba povolení**. Zůstává ale § 22 (nad 6000 m³/rok hlásit údaje o vypouštění OV).

Ustanovení § 38 (odpadní vody) vodního zákona

- **Vymezení OV** (i dovezených), jež lze zneškodňovat na komunálních ČOV – nutný **soulad s platným kanalizačním řádem v obci**.
- **Bezodtoké jímky** - kdo akumuluje **odpadní vody v bezodtokové jímce**, je povinen zajišťovat jejich zneškodňování odvozem na ČOV a na výzvu VÚ nebo ČIŽP předložit doklady o odvozu OV provozovatelem ČOV za období posledních 2 let (odst. 8) – účinnost ustanovení je od 1. 1. 2021, zneškodňování OV z jímek na ČOV tedy již od 2019
- **VÚ může** na základě žádosti znečišťovatele **povolit ve výjimečných případech** na nezbytně nutnou dobu, zejména při uvádění ČOV vod do provozu, při zkušebním provozu, nezbytných opravách či změnách a při haváriích těchto zařízení a v případech, kdy odpadní vody budou do povrch. vod vypouštěny řízeným způsobem, při současném stanovení dalších podmínek, které omezí možnost zhoršení jakosti povrchových vod, **vypouštění odpadních vod s** přípustnými hodnotami ukazatelů znečištění vyššími než hodnoty stanovené vládou nařízením **tj. bez čištění** (odst. 14).

Nařízení vlády č. 401/2015 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění OV do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech
 - mj. určuje přípustné znečištění v odpadních vodách

Kategorie ČOV (EO) nebo velikost aglomerace	CHSK _{Cr}		BSK ₅		NL		N-NH ₄ ⁺		N _{celk}		P _{celk}	
	p (přípustné)	m (maximální)	p	m	p	m	průměr	m	průměr	m	průměr	m
< 500	150	220	40	80	50	80	-	-	-	-	-	-
500 - 2000	125	180	30	60	40	70	20	40	-	-	-	-
2001 - 10000	120	170	25	50	30	60	15	30	-	-	3	8
10001 - 100000	90	130	20	40	25	50	-	-	15	30	2	6
> 100000	75	125	15	30	20	40	-	-	10	20	1	3

- např. přípustné znečištění **fosforu P_{celk}** je stanoveno pro ČOV nad 2000 EO, ale správce povodí nebo vodního toku či dotační tituly si mohou vynutit odstraňování fosforu i na menších ČOV

- dále určuje minimální četnost vzorků, nebezpečné látky, ukazatele vyjadřující stav povrchové vody

Možnosti likvidace odpadních vod z nemovitostí:

- 1) Jímky na vyvážení – odvoz OV pouze na ČOV
 - 2) Domovní ČOV – vypouštění OV do kanalizace, do vod povrchových (VT) nebo do vod podzemních (vsaku)
 - 3) Septiky – spíše výjimečně
 - 4) Kanalizace pro veřejnou potřebu s centrální ČOV
- Každé řešení má klady a zápory - různě vysoké náklady investiční a provozní
 - V 1. kroku doporučujeme obcím zpracování technicko–ekonomické studie, která porovná jednotlivé varianty - možnosti
 - Dále doporučujeme projednání se správcem povodí a toku – Povodí Moravy, s.p., Povodí Vltavy, státní podnik, Povodí Labe, státní podnik
 - Doporučujeme zkontrolovat soulad navrženého řešení s PRVKUK, případně požádat o jeho změnu

Vodohospodářská infrastruktura obcí na Vysočině

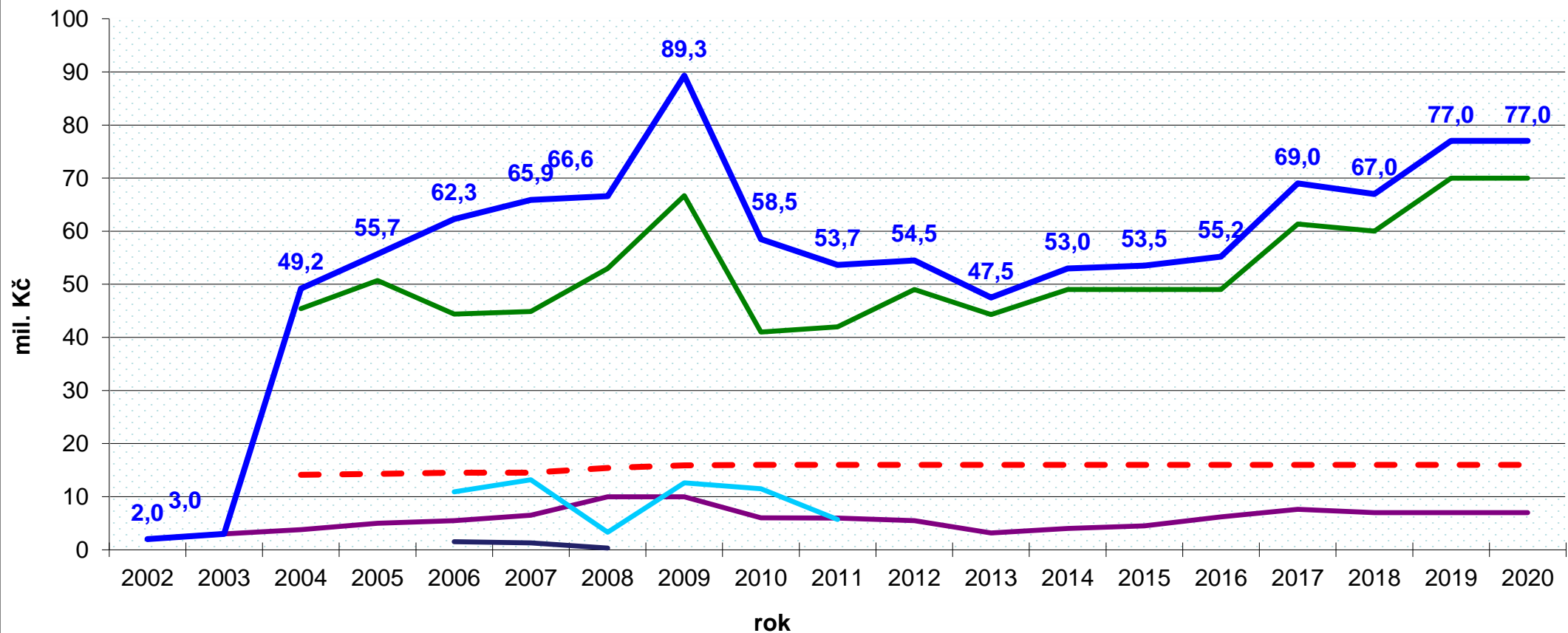
- Ze **704** obcí na území Kraje Vysočina má **zajištěno čištění svých odpadních vod** o něco více **než 1/3**, ale většinou bez místních částí.
- V roce 2018 bylo podle údajů ČSÚ napojeno na kanalizaci ukončenou **ČOV 76,8 % obyvatel kraje**, což je pod průměrem ČR **82,4 %**. Problematika čistoty povrchových a podzemních vod by měla být jednou z priorit regionu.
- Problémem kraje je značná **územní roztríštěnost** s převažujícím podílem malých sídel o velikosti pod 500 obyvatel.
- V roce 2018 bylo **zásobováno pitnou vodou** z veřejných vodovodů cca **95,8 % obyvatel** kraje, což je mírně nad průměrem ČR 94,7 %. Problémem je **množství lokálních zdrojů** podzemních vod s kolísající (klesající) vydatností.
- Velká sídla jsou napojena na skupinové vodovody napojené na významné zdroje povrchových vod - **vodárenské nádrže**.

DOTACE z rozpočtu Kraje Vysočina poskytované do VHI obcí

- **Dotace** do infrastruktury vodovodů a kanalizací jsou Krajem Vysočina z jeho rozpočtu poskytovány obcím a jejich svazkům již **od roku 2002**
- Celková výše dotací kraje vč. 2020 je **1,06 mld. Kč**
- Od roku 2019 jsou dotační tituly kraje **sloučeny do Fondu Vysočiny**
- V roce 2020 je celková alokace finančních prostředků do VHI z rozpočtu kraje **77 mil. Kč**
 - 70 mil. Kč program „Stavby ve vodním hospodářství 2020“
 - 7 mil. Kč program „Příprava staveb ve vodním hospodářství 2020“
- **Příjmy kraje** z poplatků za odběr podzemních vod jsou cca **16 mil. Kč ročně**
- Pro poskytnutí dotace je nutný **soulad** navrženého řešením s **Plánem rozvoje vodovodů a kanalizací Kraje Vysočina (PRVKUK)**
<http://prvk.kr-vysocina.cz/>

Dotace kraje v oblasti vodního hospodářství

Dotace poskytnuté Krajem Vysočina do oblasti vodního hospodářství obcí v letech 2002 - 2020

grantový program Čistá voda

spolufinancování staveb s MZe

opatření k ochraně před povodněmi

infrastruktura vodovodů a kanalizací

celkem

příjem kraje z poplatků za odběr podzemní vody

A. KRAJ VYSOČINA – Fond Vysočiny – programy v r. 2020: www.fondvysociny.cz

1. Program „Stavby ve vodním hospodářství 2020“
2. Program „Projektová příprava ve vodním hospodářství 2020“

B. STÁTNÍ ROZPOČET:

1. Ministerstvo zemědělství - program 129 300 „Podpora výstavby a technického zhodnocení infrastruktury vodovodů a kanalizací II“
2. SFŽP - Národní program Životní prostředí – aktuální výzvy:
 - Vodovody a kanalizace
 - Průzkum, posílení a budování zdrojů pitné vody
 - Domovní čistírny odpadních vod

C. FONDY EU:

Operační program Životní prostředí (OPŽP) – MŽP / SFŽP

Fond Vysočiny – „Stavby ve vodním hospodářství 2020“

Finanční alokace celkem v r. 2020: **70 mil. Kč**

3 podprogramy:

Podprogram A: Zásobování pitnou vodou	21 mil. Kč
Podprogram B: Odvádění a čištění odpadních vod	42 mil. Kč
Podprogram C: Ochrana před povodněmi nebo suchem	7 mil. Kč

Fond Vysočiny – „Stavby ve vodním hospodářství 2020“

Podprogram A – Zásobování pitnou vodou - podporované aktivity:

- výstavba nebo intenzifikace vodovodů pro veřejnou potřebu včetně příslušných objektů (jímací objekty, vodojemy, úpravny vody, čerpací stanice, armaturní šachty, apod.)
- výměna vodovodů ze závadných materiálů (např. z azbestocementu nebo olova)

Podmínky projektu:

- Musí řešit nejméně 20 trvale bydlících obyvatel v obci o velikosti do 5 000 trvale bydlících obyvatel nebo v místní (městské) části o velikosti do 1 000 trvale bydlících obyvatel jakékoliv obce.
- Uznatelné náklady nesmí překročit **80 000 Kč bez DPH na 1 řešeného trvale bydlícího obyvatele**. K navýšení uvedených nákladů může dojít pouze u projektu, který je spolufinancován s jinými dotačními tituly Nesmí dojít k účelovému dělení stavby z důvodu snížení uvedených nákladů.

Fond Vysočiny – „Stavby ve vodním hospodářství 2020“

Podprogram B – Odvádění a ČOV - podporované aktivity:

- výstavba nebo intenzifikace stokových (kanalizačních) systémů pro veřejnou potřebu odvádějících odpadní vody a sloužících veřejné potřebě (pouze v případě, že bude zajištěno čištění odpadních vod z této kanalizace)
- výstavba nebo intenzifikace ČOV pro veřejnou potřebu nebo zajištění přiměřeného čištění odpadních vod, včetně zavedení odstraňování dusíku a fosforu nebo vhodného řešení kalového hospodářství

Podmínky projektu:

- Musí řešit nejméně 50 EO v obci o velikosti do 10 000 EO nebo v místní (městské) části o velikosti do 1 000 EO jakékoliv obce.

Fond Vysočiny – „Stavby ve vodním hospodářství 2020“

Podmínky projektu (podprogram B):

- Uznatelné náklady nesmí překročit **100 000 Kč bez DPH na 1 řešeného EO**. K navýšení uvedených nákladů může dojít pouze u projektu, který je spolufinancován s jinými dotačními tituly, nebo řeší obce nebo místní části o velikosti do 200 EO a současně se jedná o projekty, kterou jsou v mimořádném zájmu ochrany vod nebo ochrany přírody. U projektů nesmí dojít k účelovému dělení stavby z důvodu snížení uvedených nákladů.
- Pokud se jedná o opatření **na výstavbu nebo intenzifikaci ČOV, pak musí být zajištěno odstraňování fosforu v odpadní vodě** (povinnost odstraňování fosforu musí být stanovena v platném povolení k nakládání s vodami).

Fond Vysočiny – „Stavby ve vodním hospodářství 2020“

Podprogram C – Ochrana před povodněmi nebo suchem - podporované aktivity:

- výstavba nebo rekonstrukce malých vodních nádrží včetně rybníků, poldrů a souvisejících vodních děl, které podpoří vodní režim krajiny, posílí retenci a akumulaci vody v krajině a podpoří řešení dopadů dlouhodobého sucha nebo ochranu před povodněmi
- při rekonstrukci musí dojít ke zvýšení bezpečnosti při zvýšených průtocích a nesmí se jednat pouze o odstranění sedimentu (odbahnění)

Podmínky projektu:

- maximální velikost zatopené plochy 2 hektary při provozní hladině
- minimální objem akumulované vody 500 m³

Fond Vysočiny – „Stavby ve vodním hospodářství 2020“

Neuznatelné náklady:

- vodovodní nebo kanalizační přípojky, které nejsou součástí hlavních řadů
- domovní ČOV
- dešťové kanalizace
- hydrogeologický průzkum, archeologický průzkum
- demolice a následné opravy komunikace či jiného povrchu provedené mimo nezbytný rozsah
- výstavby vodovodů, kanalizací a ČOV z nezastavěných pozemků pro bytovou nebo jinou výstavbu, kterou dosud nelze užívat
- výstavba a napojení nového vodního zdroje, pokud je zajištěna dodávka pitné vody v dostatečném množství a kvalitě ze stávajícího zdroje např. ze skupinového vodovodu
- stavební, autorský nebo technický dozor, inženýrská činnost (např. k vydání správních rozhodnutí nebo k podání žádosti o poskytnutí dotace)

Fond Vysočiny – „Stavby ve vodním hospodářství 2020“

Žadatelé:

- **obce** na území Kraje Vysočina
- **svazky obcí** založené dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích
- v podprogramu A a B **právnícké osoby** za těchto podmínek:
 - obce mají v právnícké osobě alespoň 75 % majetková práva
 - vlastní majetek vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu
 - vykazuje minimálně 75 % své činnosti v provozování vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu (na základě tržeb z vodného a stočného)

Fond Vysočiny – „Stavby ve vodním hospodářství 2020“

Maximální výše poskytnuté dotace: 75 % celkových nákladů projektu

Možný souběh dotace s dotacemi z dotačních titulů státního rozpočtu (MZe, NPŽP) nebo jiných fondů (OPŽP) se nevylučuje, ale souhrnná výše poskytnutých dotací ze všech dotačních titulů na projekt nesmí přesáhnout 75 % celkových uznatelných nákladů.

Maximální výše poskytnuté dotace:

- v podprogramu A 5 000 000 Kč
- v podprogramu B 10 000 000 Kč
- v podprogramu C 2 000 000 Kč

Minimální výše poskytnuté dotace: 50 000 Kč

Fond Vysočiny – „Stavby ve vodním hospodářství 2020“

Termíny:

- vyhlášení výzvy v ZK 10. 12. 2019
- **příjem žádostí 13. 1. – 3. 2. 2020**
- velký převis – požadavky ve výši 156 mil. Kč
- hodnocení žádostí řídicím výborem dne 19. 3. 2020
- rozhodnutí o ne / poskytnutí dotací v ZK 17. 3. 2020
- podpis smlouvy o poskytnutí dotace duben 2020
- zahájení projektu nejdříve 1. 1. 2020, u projektů podpořených i z jiného dotačního titulu nejdříve 1. 7. 2018
- v době podpisu smlouvy o poskytnutí dotace nesmí být u projektu ukončeno jeho financování, nesmí být stavba předána a převzata a nesmí být požádáno o její užívání
- ukončení projektu a závěrečné vyúčtování nejpozději 31. 10. 2022

Fond Vysočiny – „Stavby ve vodním hospodářství 2020“

Přílohy k žádosti:

- vyplněný formulář žádosti
- popis naplněný specifických kritérií (formulář)
- pravomocné stavební povolení (nebo souhlas či stanovisko příslušného vodoprávního úřadu)
- projektová dokumentace pro stavební povolení
- smlouva s dodavatelem prací včetně položkového rozpočtu
- smlouva na zajištění TDI
- rozhodnutí (smlouva) o poskytnutí dotace z jiného dotačního titulu po VŘ
- pro podprogram A (nepovinné) - doklady o nedostatečné kvalitě nebo kvantitě vody (výjimka nebo zákaz KHS, rozbory, faktury za dovoz vody, vyhlášení šetření s vodou, ...)

Fond Vysočiny – „Projektová příprava ve vodním hospodářství 2020“

Finanční alokace celkem: **7 mil. Kč**

3 podprogramy:

Podprogram A: Zásobování pitnou vodou	2,0 mil. Kč
Podprogram B: Odvádění a čištění odpadních vod	4,0 mil. Kč
Podprogram C: Ochrana před povodněmi nebo suchem	1,0 mil. Kč

Fond Vysočiny – „Projektová příprava ve vodním hospodářství 2020“

Podprogram A – Zásobování pitnou vodou - podporované aktivity:

- generely nebo projektové dokumentace (např. pro ÚR, SP nebo PS) řešící opatření v oblasti zásobování pitnou vodou - výstavbu nebo intenzifikaci vodovodů pro veřejnou potřebu včetně příslušných objektů (jímací objekty, vodojemy, úpravny vody, čerpací stanice, armaturní šachty, apod.)

Podmínky projektu:

- Musí být v souladu s Plánem rozvoje vodovodů a kanalizací Kraje Vysočina – PRVKUK (zveřejněn na webových stránkách <http://prvk.kr-vysocina.cz/>).

Fond Vysočiny – „Projektová příprava ve vodním hospodářství 2020“

Podprogram B – odvádění a ČOV - podporované aktivity:

- generely nebo projektové dokumentace (např. pro ÚR, SP nebo PS) řešící opatření v oblasti odvádění a čištění odpadních vod - výstavbu nebo intenzifikaci stokových (kanalizačních) systémů pro veřejnou potřebu odvádějících odpadní vody a sloužících veřejné potřebě (pouze v případě, že bude zajištěno čištění odpadních vod z této kanalizace), výstavbu nebo intenzifikaci ČOV pro veřejnou potřebu nebo zajištění přiměřeného čištění odpadních vod, včetně zavedení odstraňování dusíku a fosforu nebo vhodného řešení kalového hospodářství.

Podmínky projektu:

- Musí být v souladu s Plánem rozvoje vodovodů a kanalizací Kraje Vysočina – PRVKUK (zveřejněn na webových stránkách <http://prvk.kr-vysocina.cz/>).

Fond Vysočiny – „Projektová příprava ve vodním hospodářství 2020“

Podprogram C – ochrana před povodněmi nebo suchem – podpor. aktivity:

- Studie nebo projektové dokumentace (např. pro ÚR, SP nebo PS) řešící ochranu před povodněmi zastavěného území žadatele nebo řešící zadržetí vody v krajině (výstavba nebo úprava vodních děl sloužící povodňové ochraně, výstavba nebo rekonstrukce vodních nádrží, zvýšení bezpečnosti stávajících vodních nádrží, úprava koryt vodních toků, zvýšení retenční schopnosti krajiny)
- hydrogeologické průzkumy nebo průzkumné vrty za účelem vyhledání zdrojů podzemních vod pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou z veřejných vodovodů z důvodu nedostatečné kvantity nebo kvality vody ve stávajících vodních zdrojích

Fond Vysočiny – „Projektová příprava ve vodním hospodářství 2020“

Neuznatelné náklady:

- zpracování projektů sloužících k zasíťování nezastavěných pozemků
- vyhledání a napojení nového vodního zdroje, pokud je zajištěna dodávka pitné vody v dostatečném množství a kvalitě ze stávajícího zdroje např. ze skupinového vodovodu

Žadatelé:

- **obce** na území Kraje Vysočina
- **svazky obcí** založené dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích
- **právnícké osoby** za těchto podmínek:
 - obce mají v právnícké osobě alespoň 75 % majetková práva
 - vlastní majetek vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu
 - vykazuje minimálně 75 % své činnosti v provozování vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu (na základě tržeb z vodného a stočného)

Fond Vysočiny – „Projektová příprava ve vodním hospodářství 2020“

Maximální výše poskytnuté dotace: 60 % celkových nákladů projektu

Maximální výše poskytnuté dotace: 300 000 Kč

Minimální výše poskytnutí dotace: 20 000 Kč

Přílohy k žádosti:

- vyplněný formulář žádosti
- popis naplněný specifických kritérií
- cenová nabídka podepsaná dodavatelem prací na realizaci projektu
- pro podprogram A – doklady o nedostatečné kvalitě nebo kvantitě vody (výjimka nebo zákaz KHS, rozbory, faktury za dovoz vody, vyhlášení šetření s vodou, ...)
- pro podprogram C – doklady o povodních v minulosti (zpráva o povodni, zápis v povodňové knize, fotografie, doklady o suchu – zápis ze zastupitelstva,

Fond Vysočiny – „Projektová příprava ve vodním hospodářství 2020“

Termíny:

- vyhlášení výzvy v ZK 11. 2. 2020
- **příjem žádostí 16. 3. – 1. 4. 2020**
- hodnocení žádostí řídicím výborem 15. 4. 2020
- rozhodnutí o ne / poskytnutí dotací v ZK 12. 5. 2020
- podpis smlouvy o poskytnutí dotace červen 2020
- zahájení projektu nejdříve 1. 4. 2020
- ukončení projektu a závěrečné vyúčtování nejpozději 31. 10. 2021

Děkujeme za pozornost

Mgr. Jaroslav Mikyna, Ing. Radek Zvolánek

Krajský úřad Kraje Vysočina

odbor životního prostředí a zemědělství

oddělení vodního hospodářství

tel. 564 602 267, 564 602 363

e-mail: mikyna.j@kr-vysočina.cz , zvolanek.r@kr-vysocina.cz